

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

Sosial- og familieavdelingen

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:	Deres dato:	Vår ref.:	Saksbehandlere:	Dato:
		2011/11822-3 S-SOS	Mari Pleim, Elin Landsverk, Signe-Else Bjørnstad	31.08.2011

HØRINGSUTTALELSE - UTKAST TIL FORSKRIFT TIL LOV OM SOSIALE TJENESTER I ARBEIDS- OG VELFERDSFORVALTNINGEN

Det vises til henvendelse av 12.04.11 ang. høring om utkast til forskrift til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Utkastet til forskriften inneholder bestemmelser om utenlandske borgeres rett sosiale tjenester, med hjemmel i lovens § 2, og bestemmelser om kvalifiseringsprogrammet med tilhørende stønad, med hjemmel i lovens §§ 30, 32, 35 og 36.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har følgende merknader til høringsutkastet vedrørende:

I Bestemmelser om lovens anvendelse på personer som ikke er norske statsborgere og som som ikke har bopel i riket

Til punkt 2.1 Personer som oppholder seg kortvarig i Norge

Fylkesmannen mener det er hensiktsmessig å videreføre reglene om rent midlertidig hjelp og/eller hjelp til hjemreise til de som har kortvarig opphold eller oppholder seg i Norge på bakgrunn av EØS-avtalen, eksempelvis som arbeidssøkende. Slik Fylkesmannen forstår, er dette en videreføring av gjeldende rett. Hjelpplikten er betinget av at vedkommende ikke har andre muligheter, det blir i merknadene vist til overføring av midler for hjemreise eller bistand fra ambassade. Bistand gis i den perioden vedkommende må vente for å få bistand fra hjemlandet. Det bes om at departementet ytterligere definerer hvilke "andre løsninger" en kan vise til at en søker benytter seg av. Videre skriver departementet i merknadene at man legger til grunn at bistand fra hjemlandet bør kunne skje i løpet av noen få arbeidsdager. Erfaringsvis tar dette oftere lenger tid. Slik vi ser det, kan det kanskje være mer hensiktsmessig å benytte seg av "hjelp kan gis inntil det kan forventes en løsning fra hjemlandet".

Departementet knytter rett til individuelle tjenester i loven opp mot to kriterier, statsborgerskap eller bopel i riket. Slik Fylkesmannen ser det vil det være en fordel om begrepet "bopel" ble nærmere definert i forskriften samt i rundskriv. Fylkesmannen mener også det er hensiktsmessig at departementet redegjør i forskrift og/eller rundskriv om hva som ligger i "individuelle tjenester". Slik Fylkesmannen ser det, er det behov for å få klargjort om den alminnelige råd - og veiledningsplikten går inn under individuelle tjenester. Vi mener det

ikke er grunnlag for å gjøre en begrensning i retten til råd og veiledning for den gruppen som oppholder seg i riket kortvarig, og spør om dette har vært departementets mening med forslaget.

Til punkt 2.2 Ofre for menneskehandel og enkelte andre særskilte tillatelser

Fylkesmannen mener det er en fornuftig og god praktisk løsning at de som avventer domstolsbehandling vedrørende sin oppholdssøknad, og de som har sak oppe til behandling i internasjonal domstol, omfattes av loven og gis mulighet til livsopphold på lik linje med andre borgere til saken deres er endelig avgjort. Gjennom klagesaksbehandling og henvendelser, ser vi at sosialtjenestene har svært ulik praksis i forhold til å yte stønad til denne gruppen. En forskriftsregulering vil gi avklaring i forhold til rettigheter, og dermed øke muligheten for likebehandling.

Fylkesmannen vil imidlertid be om at departementet kommer med en presisering vedrørende dokumentasjonen av at en søker har saken sin inne til domstolsbehandling. Vil man fortsatt kreve en særskilt beslutning fra utlendingsmyndighetene for å få verifisert at søker har lovlig opphold i lovens forstand, eller er annen dokumentasjon, som eksempelvis stevning eller bekreftelse fra domstolen, tilstrekkelig?

Til punkt 2.3 Om bopel i riket

Først vil Fylkesmannen be departementet om å se på mulighetene for å tydeliggjøre EØS-borgeres rettigheter til livsopphold i forskriften. Vi viser til § 1 tredje ledd som teknisk er satt opp slik at det fremkommer mer som et unntak enn en hovedregel, at EØS-borgere med gyldig oppholdsgrunnlag har rettigheter etter loven. EØS-borgere med lovlig opphold er vurdert å ha "bopel" i riket jf. deres merknader.

Fylkesmannen synes det er positivt at departementet i merknadene klart uttrykker at EØS-borgere med gyldig oppholdsgrunnlag vil ha krav på lik linje med andre borgere. Etter den nye ordningen med utstedning av registreringsbevis til EØS-borgere, har det vært mange henvendelser hit vedrørende praktisering av regelverket. Fylkesmannen er kjent med at det på kontorer i vårt distrikt har vært ulik forståelse av regelverket i forhold til om EØS-borgere skal ha krav på sosialstønad slik at de kan bli værende i landet.

Fylkesmannen mener det er uheldig å benytte begreper fra utlendingsloven i forskriftstekst og merknader. Dette kan føre til at sosialtjenesten oppfatter at de har mulighet til på eget grunnlag å vurdere hvorvidt f.eks. arbeidstaker fra EØS-området som er blitt midlertidig arbeidsufør eller ufrivillig arbeidsløs, har lovlig opphold. Fylkesmannen er av den oppfatning at det er særdeles viktig å understreke at det er utlendingsmyndighetene som avgjør et oppholds lovlig, og at dette ikke tilligger sosialtjenestens oppgaver. Det må være det oppholdsbeviset eller dokumentet vedkommende søker kan fremlegge, som er avgjørende for den enkeltes rettigheter etter lov om sosiale tjenester i NAV (se lenger nede vedrørende muligheter for å kreve fornyet dokumentasjon fra utlendingsmyndighetene.) Det er utlendingsmyndighetene som har et ansvar for å vurdere om de materielle vilkårene for opphold etter utlendingsloven er oppfylt, og for evt. å tilbakekalle gitte oppholdstillatelser (registreringsbevis). I dette lys vil Fylkesmannen påpeke at departementets bemerkninger i forhold til "uvanlig bruk" av sosialhjelpsinstuttet gjelder vurderinger etter utlendingsloven, og at det blir presisert at dette også vil være forhold som den enkelte sosialtjeneste ikke skal vurdere ved søknad om økonomisk stønad.

Videre mener Fylkesmannen at departementet er upresis når det vises til at man plikter å registrere seg dersom man skal ha opphold utover 3 måneder, og at det da vil utstedes et registreringsbevis. Slik Fylkesmannen har forstått regelverket, skal de EØS-borgere som ønsker opphold utover 3 måneder melde seg til politiet. De vil da ha rett til å oppholde seg her i ytterligere 3 måneder på bakgrunn av EØS-avtalen. Det vil først være dersom vedkommende oppfyller vilkår for registrering og har fått utstedt registreringsbevis, at man krav på hjelp til å bli værende i Norge.

Dette kravet kan i prinsippet oppstå før 3 måneder, dersom en person har fått utstedt registreringsbevis for deretter å miste arbeidsforholdet. Fylkesmannen ber om at det spesifikt fremkommer at det er registreringsbeviset eller annet oppholdsdokument som er utslagsgivende for retten til ordinært livsopphold etter loven.

Til punkt 2.4 Personer som har tilbud om statlig innkvartering

Slik Fylkesmannen ser det, er departementets forslag vedrørende selvboettere en videreføring av gjeldende regelverk. Det skal foruten stående tilbud, vurderes om det er åpenbart urimelig å henvise vedkommende søker tilbake til statlig mottak. I denne vurderingen viser departementet til at det kan legges vekt på om søker har hatt opphold hos "nær familie" og om han/hun egentlig har klart seg selv og kun har et midlertidig behov av akutt karakter. Fylkesmannen vil be om at departementet klargjør hva som ligger i nær familie. Videre vil Fylkesmannen be om at det defineres hva det vil si at en søker "egentlig har klart seg selv". Slik Fylkesmannen har tolket reglene, vil det ikke være tilstrekkelig for å anses som selvforsørget, at man har hatt midler til selv å dekke mat og andre nødvendige artikler, men ikke har hatt inntekter til å sørge for eget boforhold. Videre har det i tilfeller der en selvboetter har hatt kortvarige trygdeytelser, ikke vært tolket slik at dette i seg selv skulle tilsi at vedkommende har vært selvforsørget.

Både for punkt 2.4 og 2.5, vil Fylkesmannen uttrykke ønske om at det må fremkomme som et klart prinsipp at det er et ansvar for oppholdskommunen å sørge for at en søkers behov blir ivaretatt inntil man kan vises tilbake til statlig tilbud/tilbud i bosettingskommunen.

Til punkt 2.5 Personer som er bosatt i en kommune som mottar integreringstilskudd

Departementet foreslår å endre forskriften slik at kommunen skal være ansvarlig for å yte tjenester til den bosatte så lenge det mottas integreringstilskudd. Dette vil innebære at det blir stilt større krav til kommunene om å beholde et tilbud vedkommende har flyttet fra, eller evt. kunne tilby noe tilsvarende. Fylkesmannen har i noen saker måtte omgjøre avslag på dekning av stønad i ny kommune, da det fremkom at bosettingskommunen ikke lenger hadde et stående tilbud. I flere tilfeller mottok bosettingskommunen fortsatt integreringstilskudd for vedkommende. En endring slik departementet nå legger opp til, mener Fylkesmannen vil være et klart signal til kommunene om ansvar, og bygge opp under de formål reglene faktisk er ment å skulle oppfylle, integrering og spredt bosetting av innvandrere og flyktinger.

Fylkesmannen vil be om avklaring rundt anvendelse av regelverket for ektefeller og barn med ulik botid (bosettingstid.) I flere saker har Fylkesmannen registrert at førstankomne (ofte kalt herboende) har blitt familiegjennforent med ektefelle. Vedkommende ektefelle blir bosatt i samme kommune, og får tilbud om introduksjonsprogram med mer. Familien beslutter så å flytte til en ny kommune når førstankomnes integreringstilskuddsperiode er over, men før familiegjennforente ektefelles integreringstilskuddsperiode er utgått. Tidligere ble regelen

praktisert slik at hele familien, også førstankomne, ble henvist tilbake til bosettingskommune, forutsatt at det fantes et stående tilbud og det ikke var åpenbart urimelig å henvise tilbake. Fylkesmannen har i senere saker, sett hen til den enkeltes krav etter loven og innvilget stønad dersom integreringstilskuddsperioden for den enkelte har utgått.

Fylkesmannen vil ha avklart hvorvidt familien i et slikt tilfelle som beskrevet over, skal ses under ett, og om det da vil være førstankomnes eller sistankomnes bosettingsperiode som skal legges til grunn i vurderingen. Eller om hver må vurderes individuelt, hvilket innebærer at førstankomne, som tilflyttingskommunen isolert sett ikke kan henvise tilbake til bosettingskommunen, har en selvstendig rett på sosialhjelp.

Til punkt 2.6 Ulovlig opphold

Fylkesmannen mottar en del henvendelser i forbindelse med søkere som ikke har dokumentasjon på lovlig opphold i landet. Det er stor usikkerhet i kommunene i vårt distrikt om hvordan disse sakene skal behandles. Fylkesmannen anser derfor at det er en stor fordel at disse grupperes krav på sosialhjelp presiseres i forskrift og rundskriv.

Departementet foreslår at de som har tillatelse til å oppholde seg i Norge inntil søknad eller klage blir behandlet, skal ha rett etter loven. Slik Fylkesmannen ser det, innebærer dette en videreføring av gjeldende rett og forutsetter en spesifikk tillatelse fra utledningsmyndighetene. For øvrig skal de som uttømmende har benyttet seg av ankemuligheter og ikke har spesifikk tillatelse til å oppholde seg i landet, kun ha krav på hjelp i nødsituasjon for en kortere periode inntil de kan forlate landet.

Fylkesmannen mener at man med fordel kan fjerne begrepet "nødvendig omsorg" som står i forskriften pr. i dag. I praksis har dette innbydd til en god del ulike tolkninger og løsninger i enkeltsaker. Slik departementet nå legger opp til, fjernes denne ordningen og Fylkesmannen forstår det slik at den enkelte utviste da har krav på lik linje med andre borgere inntil vedkommende kan forlate landet. Fylkesmannen mener at det fortsatt vil være spørsmål i praksis med å avgjøre hvor lenge den enkelte skal ha et krav; altså når vedkommende skal forlate landet, og vil be departementet om å utdype dette. Videre stiller vi spørsmål ved hvordan departementet tenker seg at forskriften skal tolkes når det gjelder den gruppen som av ulike årsaker ikke kan returneres av utledningsmyndighetene (både de som ikke kan returneres på grunn av forhold i hjemlandet og de som ikke samarbeider om egen retur).

Fylkesmannens inntrykk er at kommunene i liten grad har anvendt ulovfestede nødrettsbetraktninger ved søknader fra personer uten lovlig opphold. Av det Fylkesmannen kan se, blir stønad enten avslått med begrunnelse at vedkommende ikke har lovlig opphold, eller, dersom stønad blir innvilget, skjer dette på bakgrunn av en vurdering etter § 18, hvor det utmåles stønad enten i form av nødhjelp eller ordinært livsopphold. Fylkesmannen vil be om en avklaring av hvorvidt departementet tenker seg situasjoner der ulovfestet nødrett fortsatt vil kunne eksistere som et grunnlag ved siden av lov og forskrift.

Departementet benytter i forslaget § 4 annet ledd begrepet "ikke kan dra omsorg for seg selv". Det bes om en nærmere definering av hva dette rent faktisk innebærer. Fylkesmannen vil foreslå at man heller benytter seg av "ikke kan sørge for eget livsopphold", og at dette må bety at en er ute av stand til å sørge for mat og bolig.

Fylkesmannen vil bemerke at det bør fremkomme en særskilt regel i forskriften om innsattes rettigheter til sosialhjelp, da vi er kjent med at dette praktiseres ulikt rundt om i landet, også fylkesmannsembetene i mellom. Enkelte har praktisert det slik at utenlandske innsatte med utvisingsvedtak har lovlig opphold så lenge de faktisk må sone i norsk fengsel. Andre har praktisert reglene slik at denne gruppen ikke har lovlig opphold, og at det er overlatt til kommunen om man innvilger stønad på ulovfestet grunnlag. Fylkesmannen vil be om at det blir nærmere uttalt hvilken kommune som eventuelt er ansvarlig for å yte hjelp.

Fylkesmannen ber også departementet kommentere utenlandske statsborgere (uten oppholdstillatelse) som venter på dom utenfor fengsel, sine rettigheter til individuelle tjenester etter loven. Fylkesmannen tenker i denne sammenheng ikke på gruppen asylsøkere som vil kunne ha krav på statlig innkvartering.

Videre mener vi det er behov for en nærmere presisering av de innsattes rettigheter til sosialhjelp utover "grunnleggende behov". Særlig aktuelt er søknader om aktivitetspenger og klær som ikke dekkes av fengselsmyndighetene.

Til punkt 2.7 Dokumentasjon på lovlig opphold

Departementet skriver at det i enkelte tilfeller kan være behov for innhenting av flere opplysninger. Innhenting av opplysninger skal foretas i samarbeid med søker. Fylkesmannen forstår det slik at det ikke skal være noe automatikk i krav om fornyet dokumentasjon. Utgangspunktet er at vedkommende FØS-borger gjennom utstedt registreringsbevis kan fremlegge dokumentasjon på lovlig opphold. Det bes om at departementet presiserer i hvilke situasjoner det vil være aktuelt å kreve nye opplysninger. Videre at det blir vurdert om sosialtjenesten skal ha muligheten til å melde fra om forhold som vil ha betydning for oppholdstillatelsen.

Til punkt 2.8 Opplysning, råd og veiledning

Fylkesmannen er av den oppfatning at det er av stor betydning for den enkelte å motta råd og veiledning i forhold til sine rettigheter. Videre at det uten å legge føringer for hva vedkommende skal foreta seg i forhold til utlendingssaken, blir gitt informasjon om hvilke konsekvenser et ulovlig opphold vil ha for rettighetene etter lov om sosiale tjenester i NAV. Fylkesmannen er enig med departementet om at retten til råd og veiledning ikke skal være avhengig av om den enkelte har lovlig opphold.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har følgende merknader til høringsutkastet vedrørende:

II Bestemmelser knyttet til kvalifiseringsprogrammet

Til pkt. 3 Bestemmelser om kvalifiseringsprogrammets innhold - arbeidsrettede tiltak

I henhold til lovens § 30 skal kvalifiseringsprogrammet inneholde arbeidsrettede tiltak og arbeidssøking. Departementet foreslår i utkast til forskrift at arbeidsrettede tiltak skal bety "arbeidstrening som forbereder deltageren på en arbeidssituasjon".

Formålet med kvalifiseringsprogrammet (KVP) er å bidra til at de som deltar i programmet kommer i arbeid. Hvilke tiltak som er hensiktsmessige for å nå dette målet må vurderes ut fra den enkelte deltagers behov.

Ved å presisere i forskriften at med arbeidsrettede tiltak menes arbeidstrening, er det fare for at forskriften kan tolkes for strengt og innsnevrende i forhold til virkemiddelbruken. Dette kan føre til at de individuelle alternativene og fleksibiliteten for tilpassede program påvirkes negativt.

Fylkesmannen er av den oppfatning at det er viktig å ha felles forståelse av like begreper i NAV for å unngå tvil rundt tolkningen. Definisjonen av arbeidsrettede tiltak etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen bør derfor samsvare med det som er definert som arbeidsrettede tiltak i forskrift om arbeidsrettede tiltak mv (FOR-2008-12-11-1320).

Mange kommuner har også egne, kommunale tiltak, med formål å kvalifisere deltageren for arbeid. Disse er ikke regulert av forskriften om arbeidsrettede tiltak mv., men kan ha et innhold og formål som like fullt er arbeidsrettet.

Vi mener at det i forskriften bør brukes begrepet arbeidsrettede tiltak. Det bør imidlertid fremgå mer konkret hva dette kan være, herunder både statlige og kommunale tiltak.

I forskriftsutkastet er arbeidsrettede tiltak gjort obligatorisk når deltager er halvveis i programmet. Det kan imidlertid virke mot sin hensikt at departementet detaljstyrer innholdet og progresjonen i programmet, ved å fastsette på forhånd når bestemte tiltak skal inngå i programmet. Det bør være tilstrekkelig å presisere at programmet alltid skal inneholde arbeidsrettede tiltak.

Erfaringer viser at noen deltagere kan nyttegjøre seg arbeidsrettede tiltak fra oppstarten, i tillegg til andre støttetiltak. For andre kan det være hensiktsmessig å begynne med arbeidsrettede tiltak senere i programløpet. Det bør derfor være opp til den enkelte programveileder, i samråd med bruker, å definere hvilke tiltak som "skal" inngå i en periode og hvilke tiltak som "kan" inngå i programmet i en periode. En slik skjønnsmessig fleksibilitet mener vi er nødvendig med utgangspunkt i den enkeltes deltagers behov og forutsetninger.

Nærmere om arbeidssøking

KVP er i utgangspunktet ment for personer som vurderes å ha en mulighet til å komme i arbeid gjennom tettere og mer forpliktende bistand og oppfølging, også der veien fram kan være relativt lang og usikker. Med utgangspunkt i målgruppen for programmet, vil det nødvendigvis være en viss usikkerhet om målet om arbeid kan nås for alle deltagerne.

Programmet skal rettes inn mot overgang til arbeid, i løpet av programtiden og særlig mot slutten av denne. Departementet uttaler at det vil være naturlig å avslutte programmet før tiden, dersom det ikke anses som hensiktsmessig at deltageren søker arbeid i programmets avsluttende del.

Under forutsetning av at deltager har utbytte av tiltakene i programmet og viser progresjon, vil det ikke nødvendigvis være hensiktsmessig å avslutte programmet før gitte tidsramme, selv om deltageren ikke er klar for arbeidssøking. Deltageren kan i et lengre perspektiv ha god nytte av å få fullføre programmet, dersom dette bidrar til bedre funksjonsevne og livskvalitet. Selv om målet å komme i arbeid ikke nås ved utgangen av programperioden kan fullføring av programmet sikre overgang til andre kvalifiserende tiltak og eventuelle utdanningsløp. Dette mener vi også fører til en mer effektiv forvaltning og bidrar til å forhindre kasteballer i systemet.

Nærmere om evaluering av programmet

Vi støtter at det innføres tidsfestet evaluering. Samtidig viser vi også til at ved oppfølging av deltager i program er det nødvendig med kontinuerlig vurdering av om tiltakene er egnede og tilpasset i forhold til den enkeltes målsettingen. Det kan derfor gjerne presiseres at evaluering skal være en del av den kontinuerlige oppfølgingen, og at evaluering kan medføre endringer i programmets innhold.

Til pkt. 4 - Bestemmelser om kvalifiseringsprogrammets varighet

Nærmere om vedtakets lengde

Vi er enig med departementet i at for de personene som fyller vilkårene for KVP som hovedregel vil være hensiktsmessig å fatte et vedtak med et års varighet.

- Vi mener at det er lite hensiktsmessig og vanskelig gjennomførbart at det er tiltakene som skal styre vedtakets lengde.
- Vi mener at varigheten/vedtakslengden bør fastsettes med utgangspunkt i de vurderinger som gjøres i arbeidsevnevurderingen, og av deltagerens funksjonsnivå og tiltaksbehov (programmets innhold).

Det er kommunen som har forvaltningsansvaret for KVP, og kommunen har ikke styringsrett over eksempelvis statlige tiltak, herunder hvem som får plass, tiltakets oppstart og varighet. Det kan i noen situasjoner være slik at det ikke er avklart i oppstarten om deltageren får det statlige tiltaket som er mest ønskelig, eller om det i programløpet blir behov for å justere tiltakene. Et program vil ofte også være sammensatt av flere tiltak, med ulik varighet.

Dersom et vedtak skal styres av tiltakets lengde, kan dette også medføre at noe programtid mistes, eksempelvis om tiltaket(ene) har kortere varighet enn 1 år. Vi viser her til at det står i høringsnotatet om at et vedtak om forlengelse aldri kan gis for mer enn 1 år, selv om programmet i første vedtak er gitt kortere varighet enn 1 år. At et vedtak skal styres av tiltakets lengde, mener vi vil skape unødvendige og lite hensiktsmessige utfordringer for arbeids- og velferdsetaten, og kan medføre begrensninger i forhold til deltagernes rettigheter.

Nærmere om begrensninger i programmets varighet og gjeninntak

I forskriftens § 8, 5. ledd foreslås det at KVP unntaksvis kan forlenges utover 2 år, men maksimalt med ½ år. Vi finner det imidlertid lite formålstjenlig at maksimal forlengelse utover 2 år begrenses til ½ år. Dette med tanke på målgruppen.

Mange deltagere har sammensatt problematikk og står i utgangspunktet langt fra arbeidslivet. Vi tror at mange ikke har behov for program utover 2 år, men noen vil ha behov for lengre kvalifiseringsløp. Vi mener at når "særlige grunner" tilsier at det er behov for forlengelse bør det også være adgang til å forlenge mer enn ½ år.

Forskriften presiserer også at en kun får en gangs mulighet for gjeninntak, forutsatt at rammen på 2 år ikke er overskredet. Begrensningen i antall gjeninntak mener vi er for streng.

Det kan i noen situasjoner være gode grunner for utskrivning av programmet på et gitt tidspunkt. Forutsatt at vedkommende senere fyller inngangsvilkårene, og nå vil kunne nyttegjøre seg KVP, bør adgang til gjeninntak ikke bli begrenset av et på forhånd definert antall gjeninntak.

Til pkt. 5 – bestemmelser om barnetillegg til kvalifiseringsstønad

Fylkesmannen foreslår at det ikke oppgis et kronebeløp med kr 27,- i forskriften, men at det heller opplyses at størrelsen på barnetillegg følger for eksempel Arbeidsavklaringspenger (AAP).

Arbeids- og velferdsdirektoratet har tidligere uttalt at dersom det er godtgjort at deltageren forsørger barn i utlandet må barnetillegget utbetales. Dette er muntlig begrunnet med at den som deltar i KVP oppholder seg i riket, og det er uten betydning at barnet som forsørges oppholder seg i utlandet. Vi viser i denne forbindelse til § 2 i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen der det står at "lovens bestemmelser om tjenester gjelder for alle som oppholder seg i riket. Dersom en person som mottar økonomisk sosialhjelp har forsørgingsansvar for barn bosatt i utlandet, får vedkommende ikke økonomisk sosialhjelp til disse barna.

- Vi mener det er uheldig at det i samme lov åpnes for ulik praktisering av barnetillegg/stønad til barn avhengig av om en person mottar økonomisk sosial hjelp eller KVP stønad.

Nærmere om barnetillegg til bidragspliktige

Det foreslås at barnetillegg kan utbetales til Arbeids- og velferdsetatens innkrevningssentral. Det er uklart om departementet mener at barnetillegget skal gå til løpende bidrag, samt også evt. bidragsgjeld. Vi ber om at dette presiseres.

Til pkt. 6 – Bestemmelser om ferie, fravær og permisjon i kvalifiseringsprogrammet

Nærmere om ferie

Det er uklart om deltagers rett til ferie er uavhengig av når vedkommende begynte i program. Er bestemmelsen ment slik at for eksempel deltager som begynte i program i mai skal ha full ferie med kvalifiseringsstønad i løpet av samme kalenderår? Vi ber om at dette utdypes.

Med hilsen

Gerd Reinsvollsvæn
Avdelingsdirektør

Grete Nanna Finstad
Seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi til:
Alle landets fylkesmenn